

Säkerhetsföretagen

Ett förbund inom **TRANSPORTFÖRETAGEN**

Ökade trygghetsinvesteringar i skuggan av växande gängkriminalitet

Så kan säkerhetsföretag komplettera polisen

Säkerhetsföretagens årsrapport 2020

Innehåll

Sammanfattning	3
Ökad brottslighet kräver mer säkerhetsinvesteringar	4
Branschens omsättning och antal anställda 2007 – 2019	7

Sammanfattning

Gängkriminaliteten slår allt djupare klor i Sverige. En ny sammanställd tidsserie från World Economic Forum visar att Sverige år 2010/2011 hamnade på plats 9 i världen över länderna med lägst kostnader för företag att hantera organiserad brottslighet. Men år 2019 faller Sverige till plats 41, den hittills lägsta placeringen under 2000-talet. Det är strax efter Egypten, som hamnar på plats 35. Norge hamnar på plats 11. Finland är bäst i klassen.

Undersökningen bygger på intervjuer med VD:ar i den årliga Global Competitiveness Report. Dessa företagsledare har försökt varna för att organiserad brottslighet har växt sig starkare under hela 2000-talet. Att utvecklingen har pågått ett helt decennium pekar på att det inte handlar om ifall gängkriminaliteten är ett hot mot konkurrenskraften, den är redan det. Vid sidan av att hantera direkta våldsdåd är organiserad brottslighet också ett strukturellt problem, med infiltrationer som även drabbar företag.

World Economic Forums ranking för 2019 placerar också Sverige på plats 35 när det kommer till ländernas mordfrekvens. I rankingen över terrorism hamnar Sverige på plats 97 sett till antal tillfällen och skadade samt avlidna. Till det kan vi lägga Eurostats statistik som visar att Sverige befäster sitt läge bland de europeiska länder med högst andel av befolkningen som rapporterar brott, våld och vandalism i sitt bostadsområde.

Ansvaret för att hantera brottsutvecklingen är polisens. Säkerhetsföretag genom vaktare, väktare och ordningsvakter, är ett viktigt komplement. Efterfrågan på säkerhetsföretagens tjänster ökar också i takt med att kriminaliteten har bitit sig fast.

Covid19 och den globala ekonomiska krisen har naturligen drabbat också säkerhetsföretag, med en inbromsning av flyg och event. Men efter en nedgång under våren är branschen mer optimistisk efter sommaren. I augusti bedömde 72 procent av företagen att efterfrågan ökar om 6 månader.

Denna årsrapport publicerar för första gången en tillbakablick på utvecklingen då SCB numer tillhandahåller sådan data. Exempelvis har omsättningen i bevakningsföretag ökat med 50 procent mellan åren 2007 och 2018. Genom Bisnode sammanfattas därefter 2019 års utveckling. Totalt omsatte företag inom bevakning, parkering, värdetransporter, hemlarm samt säkerhetsteknik 37,33 miljarder under 2019, en ökning med 20 procent från året innan. Sammantaget arbetar 25 000 anställda i branschen, vilket är 2 300 fler jämfört med året innan.

Utvecklingen i de olika branschsegmenten skiljer sig åt:

- Säkerhetsföretag som tillhandahåller vaktare, ordningsvakter och värdetransporter ökade med 3,2 procent och omsatte totalt 11,86 miljarder. Vinstmarginalen i de tio största företagen var 2,67 procent. Antalet anställda (väktare, ordningsvakter mfl) ökade med ca 400 anställda till knappt 16 000 anställda.
- Parkeringsföretagen omsatte 5,6 miljarder och växte med 6,2 procent jämfört med året innan. Vinstmarginalen i de tio största företagen var 11 procent. Antalet anställda minskade något till knappt ca 1500 anställda.
- Säkerhetsteknik omsatte ca 20 miljarder.

Sammanfattningsvis kan nuläget för säkerhetsföretagen därför beskrivas som relativt stabilt, trots pågående pandemi. Vi vill samtidigt hjälpa polisen att minska brotten. Med starkt samverkan med polisen ökar vi effektiviteten. Den statliga ordningsvaksutredningen bör också överväga ifall det finns fler sätt ordningsvakter kan avlasta polisen, exempelvis genom att få möjlighet att transportera omhändertagna. På så sätt kan polisen fokusera resurser på att motverka gängkriminaliteten, vilket skulle hjälpa företagen, konkurrenskraften och på sikt Sveriges förmåga till tillväxt och arbetstillfällen.

Li Jansson, branschchef och vice VD, Säkerhetsföretagen

I. Ökad brottslighet kräver mer säkerhetsinvesteringar

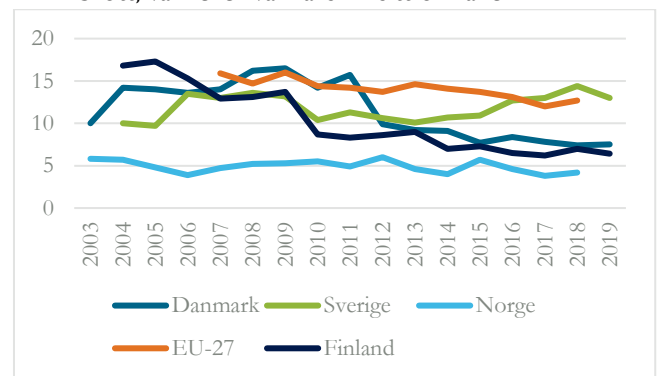
Att efterfrågan på säkerhetsföretagens tjänster inte bromsar in så hårt som andra sektorer beror på en underliggande strukturell samhällsförändring där brottsligheten blivit mer omfattande och varaktig än tidigare. Medan antalet anmälda brott i samhället är ett svårtolkat mått är det mer intressant att mäta två typer av kriminalitet för att förstå hur brottsligheten påverkar samhälle. Det gäller dels brott och ordningsstörningar på allmän plats, dels det strukturella hotet som organiserad brottslighet utgör.

Sverige i EU-botten gällande brott och ordningsstörningar

EU har formulerat 16 hållbarhetsmål, varav ett är att leva i ”Peace, justice and strong institutions”. Dessa mål bryts ned till mått som redovisas av EU:s statistikmyndighet Eurostat¹. Måttet som avser andelen medborgare som upplever brott, våld och vandalism i sitt område placerar Sverige i EU:s bottenkikt år efter år.

Sverige är det 6:e värsta landet av samtliga EU-länderna år 2018 och det 5:e värsta år 2019. Samtidigt sker en svag nedgång under 2019, men om det beror på säsongvariation eller strukturella faktorer är för tidigt att uttala sig om. Som figur 1 visar saknar den negativa utvecklingen i Sverige motstycke i jämförbara nordiska länder. Medan Danmark halverat otryggheten sedan 2011 har andelen som anger Sverige som brotts- och våldsutsatt ökat med 23 procent samma period.

Figur 1 – Andel av befolkningen som rapporterar brott, våld eller vandalism i sitt område

Källa: Eurostat

Svenska företags kostnader för att hantera organiserad brottslighet ökar

Hotet från organiserad brottslighet märks tydligt med skjutningar och sprängningar. Samtidigt är gängkriminaliteten ett mer strukturellt problem än enbart våldsytringarna. Organiserad brottslighet infiltrerar också samhället i stort, ett problem som även drabbar företag.

World Economic Forum intervjuar VD:ar i 141 länder i den årliga Global Competitiveness Report. Sverige hamnar totalt sett på plats 8 av 141 länder vad gäller konkurrenskraften. Men, för delfaktorn för VD:arnas kostnad för att hantera organiserad brottslighet hamnar Sverige först på plats 41 år 2019. Bäst i klassen är Finland. Norge hamnar på plats 11 och Danmark på plats 37. Egypten hamnar på plats 35 – före Sveriges plats 41.²

Som figur 2 visar har Sverige fallit i rankingen för kostnaden att hantera organiserad brottslighet under hela 2000-talet. År 2010/2011 hamnade Sverige på plats 9 i världen över länderna som har minst problem för företag att hantera organiserad brottslighet. År 2019 faller Sverige till plats 41, den hittills lägsta placeringen under 2000-talet.

Rankingen för 2019 listar även länderna efter mordfrekvens, där Sverige hamnar på plats 35³. I rankingen över terrorism hamnar Sverige på plats 97⁴. Variabeln ”pålitlighet för polisens

¹

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_16_20/default/table?lang=en

² World Economic Fourms Global Competitiveness Report åren 2010/2011 till 2019

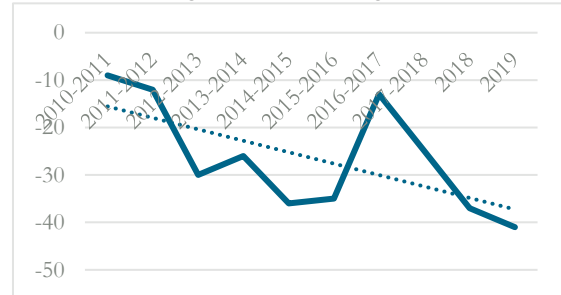
³ Antal mord per 100 000 invånare

⁴ Frekvens och allvarsgrad av terrorattacker. Skala från 0 (högst indicens) till 100 (ingen förekomst). Antalet döda och skadade i terrorattacker samt antalet attacker under en femårsperiod.

verksamhet” hamnar Sverige på 40⁵. Sveriges övergripande rankingplacering vad gäller säkerhet är plats 38 av 141 länder.

Figur 2 – Sveriges rankingplacering i global jämförelse (av 133 till 141 länder, beroende på mättilfälle) av företagets kostnad för att hantera organiserad brottslighet

Källa: World Economic Forum, Global Competitiveness Report⁶

Tabell 1 - World Economic Forums Global Competitiveness Report – Global jämförelse av företagets kostnad för att hantera organiserad brottslighet										
Antal undersökta länder: 133 till 141 per mättilfälle	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018	2019
Sveriges rankingplacering företagets kostnad för att hantera organiserad brottslighet	9	12	30	26	36	35	13	25	37	41
Svenska företags kostnad för att hantera organiserad brottslighet (1 – hög utsträckning, stora kostnader -7, inte alls, inga kostnader)		6,6	6,0	6,0	5,6	5,7	6,2	5,6	5,3	5,2

Brett rekryteringsbehov i samhällssäkerhet

I takt med den ökade kriminaliteten har både regering och opposition aviserat omfattande utbyggnader av polisen. Polisen är också relativt underutbyggd i jämförelse med andra europeiska länder. Att uppfylla målet om 10 000 fler poliser kommer att kräva ett aktivt kompetensförsörjningsarbete.

Motsvarande utmaning finns inom ramen för hela sektorn samhällssäkerhet. Totalt arbetade ca

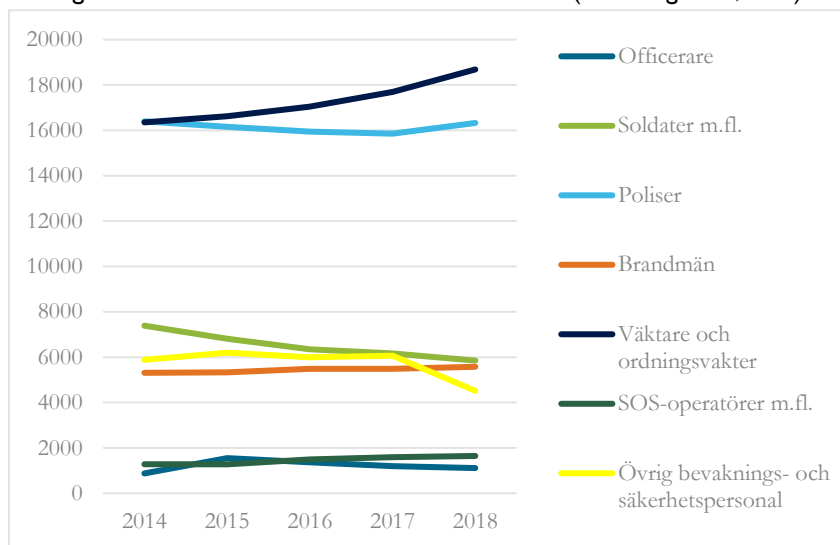
54 000 personer inom vad som brett kan definieras som samhällssäkerhet under 2018, enligt SCB:s Yrkesregister. Som figur 2 nedan visar har många yrken inom säkerhet och trygghet växt sedan 2014. Det gäller exempelvis väktare och ordningsvakter. Andra yrken har varit mer oförändrade, som antalet brandmän, trots att befolkningen ökat kraftigt under samma period.

⁵ “In your country, to what extent can police services be relied upon to enforce law and order?” [1 = not at all; 7 = to a great extent]

⁶ “In your country, to what extent does organized crime (mafia-oriented racketeering, extortion) impose costs on businesses?” [1 = to a great extent, imposes huge costs; 7 = not at all, imposes no costs]

Figur 3 – Antal anställda inom samhällssäkerhet (Yrkesregistret, SCB)

Källa: SCB, Yrkesregistret

Säkerhetsföretag – ett viktigt komplement

Väktare och ordningsvaktarnas förändrade roll i samhället kan också mätas genom den samlade händelserapporteringen som bygger på medarbetarnas digitala händelserapporter⁷. Under 2019 rapporterades totalt 2,9 miljoner händelser in. Antalet åtgärder vid brott och ordningsstörningar ökade med 76 procent till totalt 303 000 ingripanden under 2019. Ökningen beror dels på en ökning av antalet tillrättavisningar, men även på förändrade rapporteringsrutiner. Av brott och ordningsstörningar hanterades 88 procent med en avvisning eller tillrättavisning. Samtidigt minskade antalet gripna och omhändertagna något från föregående år och uppgick totalt till ca 14 500 tillfällen.

Väktare och ordningsvaktens insatser vid första hjälpen och brand ökade med 7 procent till 112 000 händelser. Branschen gjorde första hjälpen och livsuppehållande insatser vid 860 tillfällen och släckte nästan 700 bränder. Kategorin ”övriga åtgärder vid larm och rond” utgör flest antal händelser – ca 1,9 miljoner insatser och 68 procent av händelserna.

Ökningen av inrapporterade händelser speglar att allt mer bevakning utförs på allmänna platser växer

också nya yrkesroller fram. Ett exempel är de uppdrag där kommuner anlitar ordningsvakter. I Stockholms stad har kommunen anlitat över 100 ordningsvakter från ett säkerhetsföretag för mobil patrullering på allmänna platser. Syftet är att verka trygghetsskapande i hela staden och att inkludera också ett socialt arbete i uppdragen. För att klara ändamålet har staden tagit fram egna utbildningar, men utvecklingen synliggör också ett behov av att anpassa den underliggande lagstiftningen och utbildningen efter de moderna kraven.

Tabell 2 – Totalt antal inrapporterade händelser från väktare och ordningsvakter i branschens händelserapporteringssystem

	2017	2018	2019
Totalt antal händelser	2 632	2 528	2 886
	791	361	104
Första hjälpen och brand	88	104	112
	644	589	013
Åtgärder vid brott/ordningsstörande	159	171	303
	039	711	305
Övriga trygghetsskapande åtgärder	303	316	487
	067	834	008
Övriga åtgärder vid larm/rond	2 082	1 935	1 983
	426	227	778

⁷ Samlas in årligen av Prognoscentret

2. Branschens omsättning och antal anställda 2007 - 2019

Konjunkturbarometer

Den globala covid19-pandemin har påverkat svenska säkerhetsföretag. Flyg, event och besöksnäring har bromsat in, vilket drabbat säkerhetsföretag. Samtidigt har efterfrågan på andra tjänster som sjukhusbevakning och skydd på samhällsviktiga objekt ökat. Under pandemin klassade MSB säkerhetsföretagens verksamhet som samhällsviktig.

Säkerhetsföretagens månatliga konjunkturbarometer infördes juni 2020. Den övergripande konfidensindikatorn för säkerhetsföretag bygger på utfallet för företagets verksamhet samt efterfrågan på företagets tjänster plus den förväntade framtida efterfrågan på företagets tjänster.

Konfidensindikatorn för augusti är svagt negativt. Efterfrågan, uppdragsvolym och antal anställda bromsade in under pandemin. Samtidigt är indikatorn mer positiv än innan sommaren.

Framtidstron återspeglas i företagets syn på tillväxten framåt. Hela 38 procent av företagen anger att efterfrågan på företagets tjänster bedöms oförändrade om tre månader. Bara 7 procent anger att efterfrågan kommer att minska.

Av företagen uppger 55 procent att efterfrågan ökar de kommande tre månader. 72 procent av företagen bedömer att efterfrågan kommer att öka på sex månaders sikt. 57 procent av företagen bedömer att antalet anställda kommer att öka kommande tre månader.

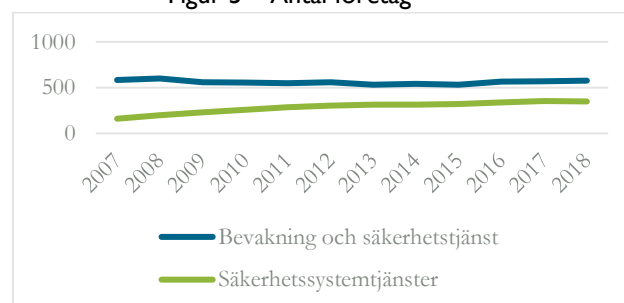
Branschstatistik - omsättning

SCB⁸ redovisar numer basfakta om säkerhetsföretag vilket möjliggör en tillbakablick på sektorns utveckling sedan 2007. Antalet säkerhetsföretag ökar de senaste åren. Samtidigt arbetar 72 procent av alla anställda på företag med fler än 250 anställda, även om den andelen sjunker.

⁸ SCB:s datainsamling "Företagens ekonomi", kategorier bevakning och säkerhetstjänst (80 100) samt företag för säkerhetssystemtjänster (80 200).

Tabell 3 - Indikatorer, utfall och förväntningar		
	2020	
	Juni	Augusti
Konfidensindikator	-13	-1
Utfall och läge		
Företagets verksamhet	-10	-13
Efterfrågan	-15	-19
Uppdragsvolym, nulägesomdöme	-8	-19
Försäljningspriser	-8	2
Antal anställda	-23	-19
Förväntningar och planer		
Efterfrågan	12	31
Försäljningspriser på produkter och tjänster	-4	2
Antal anställda	-4	25

Figur 5 – Antal företag

Branschens omsättning mäts både genom SCB:s historiska data samt Bisnode Soliditets statistik som bygger på företagets årsredovisningar. Årets statistik visar att säkerhetsföretag inom bevakning, parkering, värde transporter, hemlarm samt säkerhetsteknik omsatte 37,33 miljarder totalt under 2019 enligt Bisnode. Marknaden som helhet

växte därmed med 20 procent från året innan. Ökningen sker i alla segment som bevakning och parkering, men särskilt inom säkerhetsteknik.

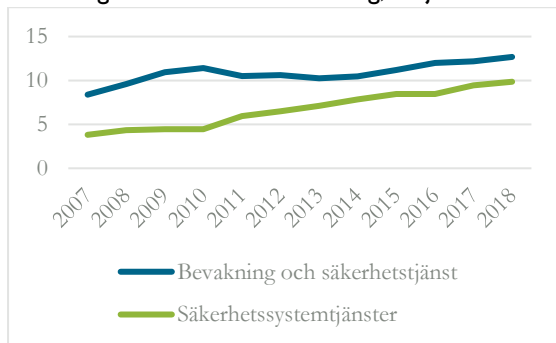
I figur 14 redovisas omsättningen i bevakningsföretag, dvs sådana företag som tillhandahåller tjänster genom väktare, ordningsvakter eller värdetransporter. Totalt uppgår deras omsättning till 11,86 miljarder under 2019, en ökning med 3,2 procent jämfört med året innan. Statistiken slutar helåret 2019 vilket gör att omsättningen inte speglar effekten av corona under 2020.

Statistiken här redogör för omsättningen hos renodlade parkeringsföretag. Det bör noteras att flera bevakningsföretag bedriver parkeringsbevakning och att den verksamheten återfinns inom ramen för redovisningen av deras omsättning under rubriken ”bevakning”.

Parkeringsverksamheten omsätter 5,6 miljarder under 2019, en uppgång med 8,5 procent jämfört med året innan.

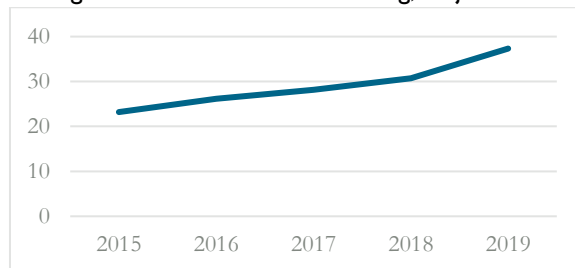
Som figur 16 nedan visar uppgick omsättningen i delsegmentet lås och larm till 20 miljarder under 2019.

Figur 12 – Nettoomsättning, miljarder

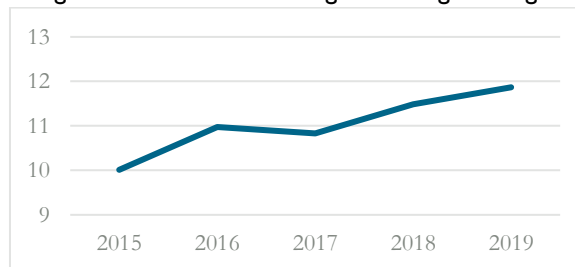

Källa: SCB

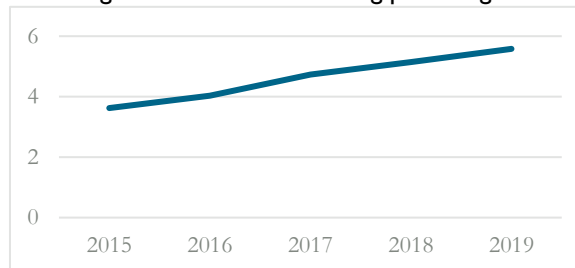
Figur 13 – Total nettoomsättning, miljarder

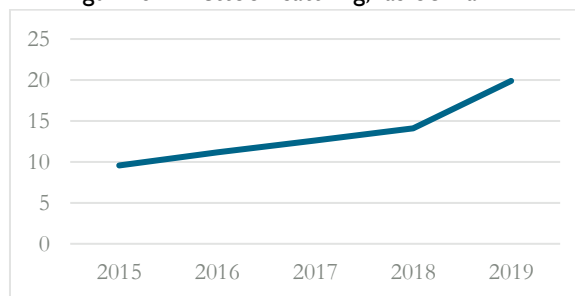
Figur 14 – Nettoomsättning bevakningsföretag

Figur 15 – Nettoomsättning parkering

Figur 16 – Nettoomsättning, lås och larm

Källa: Bisnode Soliditet

Anställda

Antalet anställda i säkerhetsföretag ökar, framför allt inom bevakning och säkerhetssystem.

Samtidigt dras siffrorna ned något av att antalet parkeringsanställda försvagas något.

Under 2019 ökade antalet anställda med 2303 till totalt 25 000 anställda i branschen. Antalet anställda inom bevakning (väktare, ordningsvakter mfl) ökade med 410 anställda till 15 600. Inom parkering minskade antalet anställda något.

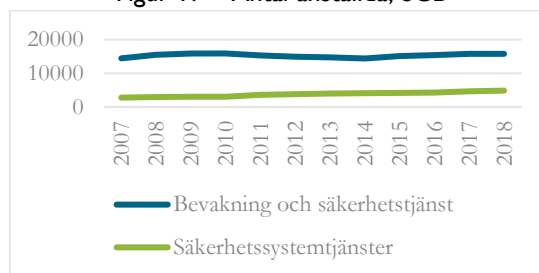
Som tabell 5 visar fördelar sig väktare och ordningsvakter utefter länens storlek. Under 2018 var 39 procent av väktarna och ordningsvakterna verksamma i Stockholms län.

Tabell 5 - Antal anställda väktare och ordningsvakter med arbetsplats i regionen

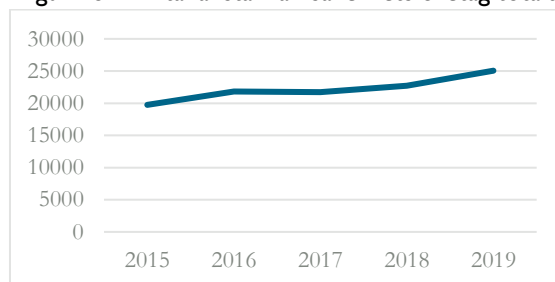
	2018	Procentuell förändring 2014 - 2018
Stockholm	7427	12,4
Uppsala	607	40,5
Södermanland	477	50,9
Östergötlands	586	4,8
Jönköping	377	17,4
Kronoberg	178	-14,8
Kalmar	309	-12,9
Gotland	42	27,3
Blekinge	197	12,6
Skåne	2148	11,1
Halland	389	-21,4
Västra Götaland	2788	12,3
Värmland	373	40,7
Örebro	691	115,9
Västmanland	428	30,9
Dalarnas	288	1,7
Gävleborg	284	10,5
Västernorrland	251	8,2
Jämtland	67	4,7
Västerbotten	250	-1,2
Norrbottn	492	24,8

Källa: SCB Yrkesregistret

Figur 17 – Antal anställda, SCB

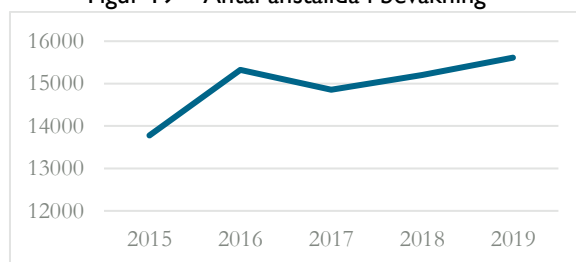

Figur 18 – Antal anställda i säkerhetsföretag totalt

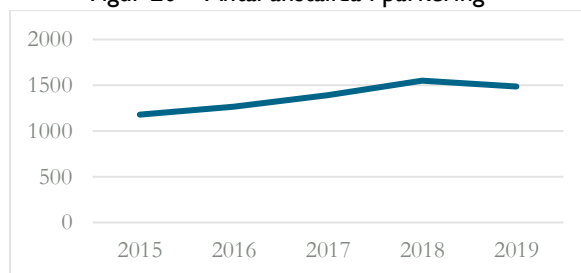
Källa: Bisnode Soliditet

Figur 19 – Antal anställda i bevakning

Källa: Bisnode Soliditet

Figur 20 – Antal anställda i parkering

Källa: Bisnode Soliditet

Mångfald

En framtidsfråga för att lyckas med säkerhetsföretagens kompetensförsörjning är samtidigt att höja andelen kvinnor i yrket. Som figur 14 visar har andelen kvinnor bland väktare och ordningsvakter sjunkit något samtidigt som polisen lyckats behålla ca 34 procent kvinnor i yrkesgruppen.

Samtidigt fortsätter branschen att attrahera allt fler utlandsfödda. Som figur 15 visar ökar andelen utlandsfödda och uppgår till 18 procent bland väktare och ordningsvakter. Mot bakgrund av branschens formella krav på bland annat språklig förmåga får det anses vara en framgång att branschen lyckats attrahera så pass många utlandsfödda. I nyttillkomna uppdrag, som exempelvis bland ordningsvakterna som anlitas av Stockholms stad, är andelen med utländsk bakgrund än högre - ca 70 procent. Detta kan jämföras med att 3,6 procent av poliserna är födda utomlands.

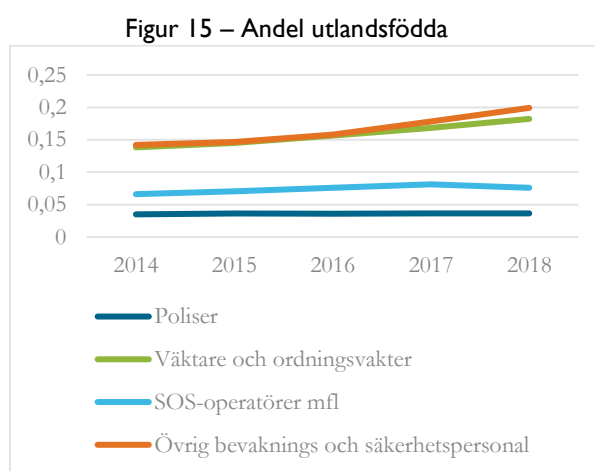
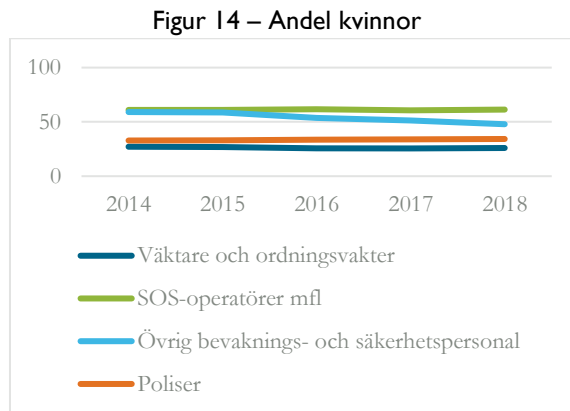
Vinstmarginal

Vinstmarginalen i branschen skiljer sig åt mellan de olika branschsegmenten. I bevakning uppgick den genomsnittliga vinstmarginalen i delbranschens tio största företag till 2,67 procent. Motsvarande siffra i parkeringsföretag är 11,04 procent.

Offentlig sektors efterfrågan på säkerhetstjänster

Säkerhetsföretag verkar både på den privata och den offentliga marknaden. Statistik från Upphandlingsmyndigheten publiceras årligen i november. Totalt den senaste statistiken att de samlade utbetalningarna från stat, kommun och landsting rörande säkerhetstjänster och teknik uppgick till 5 miljarder under 2018.

Som figur 11 visar ökade de upphandlade säkerhetstjänsterna markant mellan 2015 och 2016,

Källa: SCB, Yrkesregistret

Tabell 6 - Genomsnittlig vinstmarginal hos de 10 största företagen i respektive branschsegment 2018 (Bisnode Soliditet samt SCB)

	Procent
Bevakning	2,67
Parkering (privata samt kommunala företag)	11,04
Rörelsemarginal i näringslivet som helhet	7% (2018)

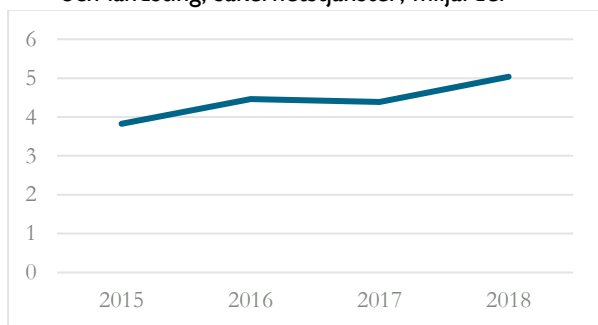
vilket förklaras med att Migrationsverket upphandlade bevakning av flyktingboenden. Sedan dess har Migrationsverkets behov minskat, och istället har fler kommuner och landsting/regioner upphandlat bevakning. Kommande år är det sannolikt att de upphandlade beloppen kan komma att öka. Allt fler kommuner anlitar väktare och ordningsvakter, till exempel genom mobila ordningsvakter som patrullerar stadskärnor. Figur 22 nedan visar också att sammansättningen av de

upphandlade tjänsterna och produkterna har en tonvikt på tjänster.

Notera att utbetalningarna inte inkluderar utbetalningar från statliga eller kommunala bolag.

Figur 21 - Utbetalda belopp från stat, kommuner och landsting, säkerhetstjänster, miljarder

Figur 22 – Utbetalt belopp från stat, kommuner och landsting i säkerhetstjänster, miljarder, år 2018

Reformer för att möjliggöra ett kostnadseffektivt komplement till polisen

- Länsstyrelsens handläggningstider vid godkännande av personal överstiger vida de lagstadgade 14 dagarna. I dagsläget är väntetiderna upp till 6-7 veckor, vilket både gör att potentiella anställda hittar annat arbete i stället och att tjänster inte tillsätts. Detta är särskilt problematiskt när flygsplatserna ska återstarta sin verksamhet.
- En statlig trygghetsmiljard till kommuner med sämre ekonomiska förutsättningar skulle stärka likvärdigheten i trygghetsarbetet över landet.
- Regeringens förslag till trygghets-RUT omfattas uttryckligen inte av auktoriserade verksamheter. Detta möjliggör för infiltration av kriminella att bedriva sådan verksamhet. Dessutom är trygghetsrut i den nuvarande formen ineffektivt – det blir både jobbskapande och bättre trygghet till en lägre kostnad om tjänsten utförs av hemlarmsföretag.
- Samverkan med polisen har stärkts och byggts ut. Nu behövs en nationell samverkansmodell med lokala anpassningar.
- Ordningsvaktslagen utreds och branschen efterfrågar en modern lagstiftning, större möjligheter att arbeta trygghetsskapande och mer flexibla förordnandeområden. Dessutom behöver ordningsvakterna få möjlighet att avlasta polisen på fler sätt, däribland genom att få utföra transporter av omhändertagna personer.

Säkerhetsföretagen

Ett förbund inom **TRANSPORTFÖRETAGEN**

Kontakt

<https://www.transportforetagen.se/ForbundContainer/Sakerhetsforetagen/>

<https://www.facebook.com/sakerhetsforetagen/>

<https://www.linkedin.com/company/sakerhetsforetagen/>

Säkerhetsföretagen

Ett förbund inom **TRANSPORTFÖRETAGEN**

